

महाराष्ट्राची संक्षिप्त सांख्यिकी १९८१

HANDBOOK OF BASIC STATISTICS OF MAHARASHTRA STATE 1991

अर्थ व सांस्थिकी संचालना तय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई [कियत/PRICE : स./Rs. 14·50]

महाराष्ट्राची संक्षिप्त सांख्यिकी १९९१

HANDBOOK OF BASIC STATISTICS
OF
MAHARASHTRA STATE
1991

CECTORATE OF ECONOMICS AND STATISTICS
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
BOMBAY

अर्थ व सांख्यिकी संचालक महाराष्ट्र शासन, मुंबई यांचेकडून सदिच्छेसह

With compliments from

The Director of Economics and Statistics
Government of Maharashtra, Bombay

महाराष्ट्राची संक्षिप्त मांख्यिकी हा किंच १९९१ या संवर्भ वर्षासाठी तयार करण्यात आला अम्रुत या मालिकेतील तो एकतिसावा आहे. महाराष्ट्र राज्यावंबंधी विविध सामाजिक आणि आर्थिक विषयांवरील उपलब्ध असलेली अद्यावत आकडेवारी बोडक्यात सावर करणे हा या पुस्तिकेचा मुख्य उद्देश आहे.

- २. महाराष्ट्र राज्य व भारत यांची तुलनात्मक आर्थिक परिस्थिती मांडण्याच्या उद्देशाने मुरवातीच्या तक्त्यात भारताचीही माहिती देण्यात आली आहे. तक्त्यांच्या शेवटी राज्याची आर्थिक प्रगती दर्शविणारे काही निवडक निर्देशांक समाविष्ट केले आहेत.
- ३. जनगणनाविषयक आकडेवारी देताना १९९१ च्या जगनणनेवर आधारित उपलब्ध माहितीचा अंतर्भाव या पुस्तिकेत करण्यात आला आहे.
- ४. अद्यावत माहिती देण्याच्या प्रयत्नात काही ठिकाणी अस्थायी आकडेवारी वापरण्यात आली आहे. अंतिम आकडे उपलब्ध होतील तेव्हा हो आकडेवारी सुधारण्याची सक्यता आहे.
- ५. ही पुस्तिका तयार करण्याच्या कामी राज्य व मारत सरकारची विविध खाती तसेच निमसरकारी संस्था यांचे जे सहकार्य मिळाले त्याबद्दल आमारी आहे.
- ६. महाराष्ट्राच्या माहितीकरिता ही पुस्तिका संदर्भ म्हणून उपयुक्त होईल अशी आशा आहे.

अ. कृ. फागलफर, अर्थ व सांस्थिकी संचालफ, मुंबई.

मुंबई :

विनांक १६ ऑक्टोबर १९९१.

PREFACE

The Hand Book of Basic Statistics of Maharashtra State for the year 1991 is the thirty-first issue in the series. Its object is to present up-to-date statistical data on various socio-economic aspects of Maharashtra State in a concise form.

- 2. For the purpose of comparison of the economy of the State with that of India, corresponding data for India have also been shown in the first opening table. Data on trends in some selected indicators are presented at the end in a series of tables to throw light on the growth of economy.
- 3. Available information based on population census 1991 has been presented in the present Hand Book.
- 4. In attempting to give up-to-date information, provisional figures have sometimes been presented, which may be revised when final figures become available.
- 5. The co-operation extended by various departments of the State Government, Central Government and autonomous Organisations in bringing out this publication is gratefully acknowledged.
- 6. The Hand Book, it is hoped, will be useful as a ready reference to information on Maharashtra.

A. K. Kagalkar,
Director of Economics and Statistics,
Bombay.

Bombay:

Dated 16th October 1991.

महाराज्डाची संक्षिप्त सांख्यिकी

HANDBOOK OF BASIC STATISTICS OF MAHARASHTRA STATE 1991

अनुक्रमणिका/CONTENTS

वषं 31]

[Vol. XXXI

	विषय .	PAG	Silnieci
	प्रस्तावना		Preface
	दृष्टिसेपात महाराष्ट्र—		Maharashtra State at a glance-
	(।) सामान्य माहिती	1	General information.
	(॥) मारताशी तुलना	2	Comparison with India.
	1 हवामान		Climate .
1.1.	निवडक केंद्रांतील कमाल व किमान तपमान, पावसाचे दिवस आणि वार्षिक पाऊम.	10	Maximum and minimum temperature, rainy days and annual rainfall at selected centres.
	 क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या 		Area and Population
2.1.	पुरुष, स्त्रिया व कुटूंबे यांची जिल्हावार संख्या	12	Male, female and households in each district.
2.2.	जिल्हाबार ग्रामीण व नागरी लोकसंख्या	14	Rural and urban population in each district.
2.3.	जिल्हावार क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्येची घनता.	, 16	Area and density of each district.
2.4.	जिल्हावार साक्षरतेचे प्रमाण (शेकडेवारी)	17	Percentage of literacy in each district.
2 .5.	१९०१ पासून लोकसंख्येतील दशवर्षीय चढउतार.	18	Decadal variation in population since 1901.
2,6.	शहरांच्या लोकसंख्या-गटाप्रमाणे नागरी लोकसंख्या	19	Urban population by size-class of towns.
2.7.	बस्ती असलेल्या खेडघांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरणः	20	Classification of inhabited villages according to population.
2.8.	एक लाख किया अधिक कोकसंख्या असलेली शहरे/शहर संकुले.	21	Cities, Urban Agglomerations (UAs) with population of 1,00,000 or above.
2.9.	काम करणाऱ्यांचे व न करणाऱ्यांचे वर्गीकरण	24	Classification of workers and non-workers.
2.10.	काम न करणाऱ्या व्यक्तींचे व्यवसाय प्रकारा- नुसार वर्गीकरण.	25	Classification of persons not at work by type of activity.
2.11.	अनुसूचित जाती आणि जमाती व नवबीद यांची लोकसंख्या	28	Population of scheduled castes and scheduled tribes and neo-buddhist.
2,12.	प्रकारानुसार महाराष्ट्र राज्यातील अपंगांची संख्या	30	Disabled population in Maharashtra State by type of disability.

	विषय	qee Pagi	Subject
2.13.	वयोगटानुसार लोकसंख्या	31	Population according to age groups.
2.14.	धर्मानुसार स्रोकसंख्या	32	Population by religion.
2.15.	२००९ पर्यंतची वाधिक अंदाजित छोकसंख्या.	33	Annual estimates of population up to 2001.
2. 16.	स्यलांतराच्या कारणानुसार स्यलांतरित स्त्री- पुरुष.	34	Migrants by sex and reason for Migration
, 2.17.	. पूर्वीच्या राहण्याच्या ठिकाणानुसार स्यलां- . तरित स्त्री-पुरुषः ¦	35	Migrants by sex and place of last residence.
2.18 .	प्रमुख प्राचा बोलणारी कुटुंबे व स्थातील व्यक्तींची संख्या.	39	Households and household population by languages mainly spoken.
	3. रोती		Agriculture
3.1.	जिमनीचा वापर	40	Land utilisation.
3.2.	जिल्हावार लागवडीलायक क्षेत्र आणि लागवड केलेले दो त्र.	41	Districtwise break-up of culturable area and cultivated area.
3.3	. प्रमुख पिकांचालील क्षेत्र बाणि स्यांचे उत्पादन.	43	Area and out turn of principal crops.
3.4	. जिल्हावार प्रमुख पिकांखालील क्षेत्र व त्यांचे उत्पादन.	44	Area and outturn of principal crops in each district.
3.5	. प्रमुख पिकांच्या उत्पादनांचे निर्देशांक	48	Index numbers of production of principal crops.
3.6	. मृदसंघारण, जमीन मुघारणा इ त्यादी योजनांखालील प्रगतीः	50	Progress under soil conservation and land reclamation.
. 3.7	. रासायनिक खतांचे वाटप [े]	51	Distribution of chemical fertilisers.
3.8	3. मे तीची अवजारे	. 52	Agricultural implements.
3.9	. शेती पंपांना वीजपुरवटा	53	Agricultural pumps energised.
3,10	 महाराष्ट्रातील एकूण वहित धारण जिमनी, त्यांचे क्षेत्र व सरासरी क्षेत्र. 	54	Number, area and average size of operational holdings in Maharashtra.
3.11	. राज्य क्षेत्रातील पूर्ण झालेल्या पाटवंद्यारे प्रकल्पांची संख्या.	55	Number of Irrigation projects completed in State sector.
3.12	. निर्मित सिचन क्षमता व प्रत्यक्ष सिचित क्षेत्र.	56	Irrigation potential created and actual irrigated area.
3.13	. शासनाचे कार्यान्वित झालेले जलविद्युर प्रकल्प.	57	Government hydro projects commis- sioned,
	4. पशुसंबर्धन		Animal Husbandry
	1. प्रमुष्ठन	. 58	Livestock population.
4.	2. जिल्हावार पशुधन	. 60	Livestock population in each district.

	विषय	q ≪ Page	- Duimer
4.3.	पशुसंवर्धेनासंबंधीची संकीर्ण माहिती	62	Miscellaneous statistics relating to animal husbandry.
4.4.	शासकीय व सहकारी क्षेत्रातील दुग्धशाळा- मार्फत झालेले युधाचे संकजन व वितरण.	64	Collection and distribution of milk by dairies in Government and Co-operative sectors,
4.5.	दुष्प्रजन्य पवार्षांची सत्पावने व दूध शीतकरणकेंद्रे.	65	Milk products and milk chilling contres
	5. मत्स्यव्यवसीय		Fisheries
5.1.	विविध स्वारवण आवारात झालेली माशांची आवक, खारवण्यासाठी झालेला मिठाचा वापर आणि खारवलेले मासे.	66	Quantity of fish brought for curing salt issued and fish removed.
5,2.	मत्स्यव्यवसायासबंधीची संकीणं माहिती	67	Miscellaneous statistics relating to fisheries.
5.3.	प्रकारानुसार सागरी मत्स्योत्पादन	69	Varietywise marine fish production.
5.4.	मत्स्योत्पादनाची विल्हेवाट (सागरी व भूजल)	71	Disposition of fish catch (Marine and Inland).
	6. वने		Forests
6.1.	वनभ्याप्त क्षेत्रांचे वर्गीकरण	72	Classification of forest area.
6,2.	मुख्य आणि गौण वनोत्पादन	73	Production of major and minor fore product.
	7. उद्योग आणि खाणकाम		Industry and Mining
7.1.	बालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार वर्गीकरणः	74	Distribution of working factories according to working strength.
7.2.	कारखाने व कामगारांची कामावरील दैनिक सरासरी यांचे उद्योगांच्या प्रमुख. गटानुसार वर्गीकरण.	7 5	Factories with average daily employment classified according to major groups of industries.
7.3.	बालू कारखाने आणि त्यांतील कामगारांची जिल्हावार संख्याः	77	Working factories and average daily employment in each district.
7.4.	महाराष्ट्र राज्यातील उत्पादक भाडवल, औद्योगिक उत्पादन आणि मूल्यवृद्धी	78	Productive capital, output and value added by manufacture in Maharashtra State.
7.5.	कापड गिरण्यातील सरासरी गैरहजेरी	80	Average percentage of absenteeism in the cotton textile industry.
7.6.	औद्योगिक विवाद	81	Industrial disputes.
7.7.	कापड उद्योगाची माहिती (गिरणी विभाग)	82	Working of cotton textile industry (mill sector).
7.8.	द्यतिज उत्पादन	83	Mineral production.
7.9.	बोद्योगिक उत्पादन ••	84	Industrial production.
	Activities and activities activities and activities activities and activities activities and activities activities activities activities activities activities and activities ac		

	विषय	qez Page	Subject
	8. হাল		Electricity
8,1.	विजेची स्थापित क्षमता, उत्पादन बाणि वाषर.	85	Installed capacity, generation and consumption of electricity.
8.2.	विजेचा पुरवठा झालेली शहरे व खेडी	86	Towns and villages electrified.
	9. संयुक्त मांडवली संस्या		Joint Stock Campanies
9.1.	३९ मार्च १९९० रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवली संस्था.	87	Number of joint stock companies as on 31st March 1990.
	10. बॅका		Banks
10.1.	वंक कार्यालये अमलेल्या ठिकाणांची व बंक कार्यालयांची जिल्हावार संख्या.	88	Number of places having banking offices and number of banking offices in each district.
	11. सहकार		Co-operation
11.1.	संस्या व समासदांची संख्या, खेळते मांडवरु, कर्जाऊ दिलेल्या रकमा आणि मालार्च उलाढाल.		Societies, membership, working capital, advances and turnover.
	12. परिवहन व बळणबळण		Transport and Communications
12.1.	रस्त्यांची लांबी	90	Road length.
12.2.	पृष्ठभागानुसार रस्त्यांचे वर्गीकरण 🗼 😱	91	Road length according to types of surface
12.3.	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची वाहतूकदिषयक आकडेवारी.	92	Operational statistics of Maharashtra State Road Transport Corporation.
12.4.	वापरात असलेली मोटार वाहने 🐪 🔒	93	Motor vehicles in operation.
12.5.	महारार्ष्ट्रातील परिवहनाची व इतर वाहने	94	Transport and non transport vehicles in Maharashtra State.
12.6.	व्यावसायिक व विगर व्यावसायिक वाहन चालकांचे परवाने.	95	Professional and non-professionar driving licenses.
12.7.	लोहमार्गाची लांबी	96	Railway route length.
12.8.	महाराष्ट्र राज्यातील ढाक कार्यालये व स्रार कार्यालये याची संख्याः	r 9 7	Number of post offices and telegraph offices in Maharashtra State.
•	13. जहाज वाहसूक		Shipping
13.1.	मृंदई बंदरात असलेल्या बहाजांची संख्या व दजन.	98	Number and tonnage of vessels entered in Bombay Port.
13.2.	मुंबई बंदरामध्ये गोदघा खाणि बंदरे येथून हलविलेला माल.	99	Cargo handled at the docks and bunders in Bomb ay Port.
13.3.	महाराष्ट्र राज्यातील निवडक गौण बंदरांतुन इलविलेला (बायात व निर्यात) माल.	100	Cargo (imports and exports) handled at the selected minor ports of Maha- rashtra State.

	विचय पृष्ठ PAGE	Subject
13.4,	महाराष्ट्र राज्यातील गौष बंदरांतून होणारी 101 प्रवासी वाहतूक.	Passenger traffic at the minor ports of Maharashtra State.
	14 देशांतगंत व्यापार	Inland Trade
14.1.	महाराष्ट्राचा देशातील इसर राज्यांकी 102 सालेला व्यापार	Inland Trade of Maharashtra.
	15. शिक्षण	Education
15,1.	णिक्षणाच्या प्रकारानुसार संस्थाने व विद्या- 104 व्यक्ति वर्गीकरण.	Institutions and enrolment by type of education.
15.2.	्रीजल्हावार प्राथमिक व दुय्यम शिक्ष ण 107	Primary and secondary education in each district.
15.3.	महाराष्ट्र राज्यातील शासकीय व अशासकीय 109 बीटोगिक प्रशिक्षण संस्थांतील प्रशिक्षणा- पींच्या मंजूर जागा.	Number of seats sanctioned for trainees in the Government and non-Government industrial training institutions in Maharashtra.
15.4.	महाराष्ट्र राज्यातील शासकीय व अशासकीय 110 भौद्योगिक प्रशिक्षण संस्यांच्या अंतिम - परीक्षांचे निकाल.	Results of the final examinations of Government and non-Government industrial training institutes in Maharashtra.
15.5.	महाराष्ट्र राज्यातील शिकाक समेदवारांची 111 वर्गवारी.	in Maharashtra.
15.6.	माष्यमिक तांत्रिक माळा च विद्यार्थी संख्याः	Secondary and higher secondary technical schools and students in Maharashtra State.
15.7.	महाराष्ट्र राज्यातील तांत्रिक माणि म्यवसाय 113 संस्था व त्यांतील प्रवेशक्षमता.	Technical and vocational institutes in Maharashtra and their intake capacity in Maharashtra.
15.8.	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमाणपन्न अभ्यासत्रम 114 शिकदिणाऱ्या शासकीय व अशासकीय संस्था व त्यांतील विद्यार्थ्यांची प्रवेशक्षमता.	Number of Government and non-Government institutions, teaching certificate course and their intake capacity in Maharashtra.
	16. जीवनविषयक आकडेवारी	Vital Statistics
16.1.	निरनिराळघा पद्धतीनुसार कुटुंब नियोजन 115 करणाऱ्यांची जिल्हावार संख्या	Districtwise number of persons using various family planning methods.
16.2.	महाराष्ट्राचे नमुना नोंदणी पद्धतीने काढलेले 117 दर.	Mallatasticia.
16.3.	महाराष्ट्र राज्यातील संस्थांकडून मिळालेल्या 118 वैद्यकीय सुविद्या.	Medical facilities available through institutions in Maharashtra State.
	17. पोलीस वाणि गुन्हे	Police and Crimes
17.1.	पोलीस स्टेशने भाणि पोलिसांची संख्या 119	Police stations and police force.

	LATURA	que Page	Subject,
17.2.	इंडियन पिनल कोडबाली झालेले दश्वलपाड गुन्हे (गुन्ह्यांचे प्रयत्न श्रह्म).	120	Cognizable offences (including attempts under Indian Penal Code).
	18- कारागृहे -		Prisons .
18.1.	कारागृहांची व कैटांची संद्या	121	Number of prisons and convicts.
	19. घरबांघणी		Housing
19.1.	भरांची वापरानुसार केलेली वर्गवारी	122	Classification of houses according to use
19.2.	बापरातील खोल्यांच्या संख्येनुसार कुटुंबांचे वर्गीकरण.	124	Distribution of households according to rooms occupied.
19.3.	भराचे छप्पर व मिती यासाठी वापरलेल्या प्रमृब साधनांनुसार कुटुंबाचे वर्गीकरण.	1 26	Distribution of households by predomi- nent material used for roof and wall of house.
19.4.	बेघर व संस्थांत रहाणारे लोक	130	Houseless and institutional population.
19.5.	बोल्यांच्या संब्येनुसार कुटुंबांची संब्या	133	Households by number of rooms occupied.
	20. स्यानिक संस्या		Local Bodies
20.1.	्रधामपंचायतींची ब्याप्ती, उत्पन्न आणि सर्वे .	134	Coverage, self-raised income and expenditure of Village Panchayats.
20.2.	नगरपरिषदा व महानगरपालिका यांची घडण.	135	Constitution of Municipal Councils and Municipal Corporations.
20.3.	नगरपरिषदांचे व महानगरपालिका यांचे उत्पन्न व खर्चे.	137	Income and expenditure of Municipa Councils and Municipal Corporations
20.4.	जिल्हा परिषदांचे उत्पन्न आणि खर्च	139	Income and expenditure of Zilla Parishads.
20.5.	प्रकारानुस्य स्यानिक संस्यांची संख्या	141	Local Bodies by types.
	21. सार्वतिक निवडणुका		General Elections
21.1.	सार्वेतिक निवडणुकांचे निकाल	142	Results of general elections.
21.2.	उमेदवाराचे पक्ष पाठिन्यानुसार वर्गीकरण	143	Candidates according to party
	22. किमत निर्देशांक		Price Indices
221.	बिखल भारतीय घाऊक किमतीचे निर्देणांक (नवी मालिका).	144	All India wholesale price Index number (New Series).
22.2.	कामगारांकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक (नवी मालिका).	146	Consumer price Index numbers fo working class (New Series).
22.3.	महाराष्ट्रातील ग्रामीण विभागातीस जीवनावश्यक वस्तुंच्या ग्राहक किमतीचा निर्देशांक.		Consumor price Index numbers for selected essential items for Rura Maharashtra.

vii	
विषय १५ ८ Рас	
22.4. महाराष्ट्रातील नायरी विभागातील 149 जीवनावश्यक वस्तूंच्या ग्राहक किमतीचा निर्देशांक.	Consumer price Index numbers for selected essential items for urban Maharashtra.
22.5. नागरी श्रमिकेतर कर्मचाऱ्यांकरिता ग्राहक 150 किमतींचे निर्देशांक.	Consumer price Index numbers for urban non-manual employees.
22.6. महाराष्टातील शेतमजुराकरिता ग्राहक 151 किमतीचे निर्देशांक	Consumer price Index numbers for agricultural labourers in Maharashtra.
23. रोजगार	Employment
23.1. बोद्योगिक गटानृक्षार काम करणाऱ्यांचे 152 (ज्ञेतीव्यतिरिक्त) वर्गीकरण.	Industrial classification of persons at work other than cultivators.
23.2. विगरणती व्यवसायातील कामगारांचे 15 व्यवसायानुसार वर्गीकरण.	Occupational classification of persons at work other than cultivators.
2000	4 Employment exchange statistics.
	5 State Government employees.
23.4B. श्रेणी व जातींनुसार राज्य सरकारचे 15 कर्मचारी.	Class and casteswise State Government employees.
23.5. सरकारी क्षेत्रातील रोजगार 15	7 Employment in public sector.
23.6. दुकाने व व्यापारी संस्था अधिनियमाखाली 15 नोंदलेल्या संस्थातील रोजगार.	B Employment under shops and establishments Act.
23.7. रोजगार हमी योजनेखाली महाराष्ट्र राज्यात 15 घेण्यात आलेली प्रकारांनुसार कामे व त्यांवरील खर्च.	Categorywise number of works and expenditure incurred thereon under the employment guarantee scheme in Maharashtra State.
24. छापखाने व प्रकाशने	Presses and Publications
24.1. छापखाने, वर्तमानपत्ने, पुस्तके [*] जाणि 16 नियतकालिके.	Printing presses, newspapers, books and periodicals.
25. वर्षिक योजना	Annual Plans
25.1. महाराष्ट्रकृची महावी व सातवी पंचवार्षिक 16 योजना.	Sixth and Seventh Five-Year plan of Maharashtra.
26. राज्य वित्त	State Finance
26.1. राज्याची महसुली जमा . 16	Revenue receipts of the State.
26.2. महमुली लेक्यावरील खर्च 16	
26.3. राज्याच्या अर्थसंकल्याचे पृथःकरण 18	O Analysis of State Government Budget.

विधय ,	पुष्ठ Subject Page
27. राज्य उत्पन्न	State Income
27.1. चालू वाणि स्थिर किमतींनुसार राज्य उत्प	182 State income at current and constant prices.
28. संकीर्ण	Miscellaneous
28.1. नियंत्रित बाजारपेठा	. 184 Regulated markets.
28.2A महाराष्ट्रातील आयुर्विमाविषयी माहिती .	, 188 Life Insurance in Maharashtra.
28.2B महाराष्ट्रातील वाधारण विस्थाचा प्रत्या प्रिमियम.	f 189 Gross direct Premium written in Maharashtra.
28.3. पर्यटन विभागाने मान्यता दिलेल्य हाँटेलांची महाराष्ट्रातील संख्या.	17 190 Number of hotels in Maharashtra. approved by the tourism department.
28.4. ह्वाईमार्गे मृबईस उतरणारे परदेशी पर्यट	 Foreign tourists disembarking at Bombay by air.
28.5. महाराष्ट्र राज्यातील क ण्य्या (कूड) देला उत्पादन	192 Production of crude oil in Maha- rashtra State.
28.6. महाराष्ट्र राज्यातील नैसर्गिक बायूचे सां एकूण उत्पादन व वापर	8, 193 Reserves, gross production and utilisation of natural gas in Maharashtra State.
28.7. द्रवीमूत पेट्रोलियम वायूचे महाराष्ट्रावी घरगुती ग्रहकः	ভ 194 LPG domestic customers in Maha- rashtra,
29. निवडक निर्देशांकांचा रूड	Trends in selected indicators
29.1. सेती	. 196 Agriculture.
29.2. पश्चन व कुक्कुट	. 200 Livestock and poultry.
29.3. उद्योग आणि खाणकाम	. 202 Industry and mining.
29.4. वीज	. 204 Electricity.
	, 206 Co-operation,
29.6. परिवहन आणि दळणवळण	. 208 Transport and communications.
27.71 14(4) 1 1	210 Education.
(नवी मालिका).	(New Series).
29.9. कामगारांकरिता ग्राहक किमतींचे निर्देश (नवी मालिका)	ांक 214 Consumer price Index numbers for working class (New Series).
29.10. राज्य उत्पन्न (मुधारित मालिका)	216 State Income (Revised Series).